

Տ. ՍՈՒՇԵՂ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԲԱԲԱՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԳԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ
ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴՅԱՆ ՃՐԱԳԱԼՈՒՅՑԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(5 հունվարի 2020 թ.)

Յաճու՜ն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Եւ խաղաղություն կլինի՜ Նրանով»
(Միքիա 5.5):

Սիրելի՛ հավատացյալներ,

Խաղաղության տենչանքը մարդկության մեծագոյն փափագն է եղել, եւ այս երեկոն շատերին կանչել է եկեղեցիներ՝ խաղաղության փնտրտութիւն: Ամբողջ աշխարհում հազարավորներ այս պահին Բեթղեհեմի աստղի ուղեկցութեամբ իրենց քայլերն ուղղում են դեպի սուրբ մատուր եւ այնտեղ ծնված Մանուկը՝ հոգով եւ մտքով երկրպագելու խաղաղություն բերող Թագավորին, որ այսօր լույս աշխարհ եկավ համեստ մի մատուրում:

Խորհրդավոր այս երեկոն ամենքիս կրկին վերապրել է տալիս ժամանակով մեզնից շատ առաջ տեղի ունեցած պատմական իրողությունը՝ անհաս ու անըմբռնելի, մեծ եւ սքանչելի խորհուրդը Սուրբ Ծննդյան:

Ահա երկու հոգնած ճամփորդ, որ կտրել էին Հրեաստանը հյուսիսից հարավ, անցել էին դժվար եւ վտանգավոր ճանապարհներով, որպեսզի, իբրեւ պարտաճանաչ հրեաներ, մասնակցեն մարդահամարին: Բեթղեհեմում գիշերելու տեղ չգտնելով՝ իջեւանել էին մի քարայրում: Հովիւներն էին միայն մոտակայքում, որոնք, սարսափած Տիրոջ փառքի հայտնությունից, կարկամել էին, մինչ Տիրոջ հրեշտակը երեւաց, փարատեց նրանց վախը եւ ավետեց. «Քրիստոս ծնաւ եւ հայտնեցաւ, Ձեզ եւ մեզ մեծ աւետիս»:

Եւ ապա լուրջութեամբ ճեղքվեց, ու ինչպես հիմա բարձրաձայն ավետեցինք Աստվածորդու ծնունդը, երկնային զորքերի բազմությունն էլ սկսեց օրհնաբանել. «Փառք Աստծուն բարձունքներում եւ երկրի վրա խաղաղություն եւ հաճություն մարդկանց մեջ» (Ղուկաս Բ. 11–14): Ահա՛ երկրի

ու մարդկության կյանքում սկսվելիք նոր իրողությունը. խաղաղություն եւ մարդկանց մեջ սեր:

Բեթղեհեմից շատ հեռու չէր Հերովդես արքայի պալատը, որտեղից մշտապես ուրախության ձայներ էին լսվում: Մինչ Աստծու Որդին ծնվեց գոմում եւ լուսնյամբ դրվեց մսուրի մեջ: Ամեն անգամ, այս անմեկնելի խորհրդի առջեւ ծնկի եկած, երբ փորձում ենք հասկանալ, այդ հրաշք եղելությունը բացատրում ենք միայն եւ միայն Աստծու խոնարհումով ու Աստծու խոնարհության սքանչելի դրսեւորմամբ: Քանզի Աստված չի գործում այնպես, ինչպես մարդիկ կկամենային կամ կվարվեն, եթե ունենային հարստություն, ուժ եւ իշխանություն: Գիտենք, թե ինչպիսի տոնակատարություններ էին լինում, երբ ծնվում էին արքաների որդիները, սակայն երբ Աստծու Որդին էր ծնվում, այդ մասին ոչ ոք չգիտեր: Դեպի մսուր էին շտապում միայն մոզերը: Գալիս էին երկրպագության, քանի որ նրանց ուղեկցող աստղը կախվեց այդ ախոռի վրա՝ զարմացնելով մոզերին: Միթե այսպես տեղի պիտի ունենար աշխարհացունց իրադարձությունը՝ ծնունդը հրեաների թագավորի, որի միջոցով խոստացված խաղաղությունը պիտի հաստատվեր:

Իրապես, Հիսուսի ծնունդը, ինչպես որ Ավետարաններն են պատմում, մարդկային չափանիշներով շատ գեղեցիկ մի ծնունդ չէ. ոչ մի մարդ այդպես ծնվել չէր ուզենա, ոչ մի ծնող իր զավակի ծնունդն այդպիսին տեսնել չէր երազի: Աստված, սակայն, տնօրինեց, որ Հիսուս այդ խղճուկ պայմանների մեջ ծնվի, պանդխտության մեջ ծնվի, ախոռի՝ մեջ ծնվի, մսուրի մեջ դրվի: Աստված տնօրինեց, որ հրեշտակները երգեն եւ ավետեն այդ ծննդյան մասին, որպեսզի հետո տիեզերական երեւույթի վերածվի Օծյալ Փրկչի՝ Հիսուսի ծնունդը:

Աստծու խոնարհումով տրված նորահրաշ այս Մանուկը իրապես պետք է թագավորեր աշխարհի վրա ոչ թե ժամանակի ընթացքում, այլ ժամանակից դուրս, ոչ թե տարածության մեջ, այլ տարածությունից վեր, մարդկանց մեջ, նրանց հոգիներում պիտի հաստատեր Իր արքայությունը եւ բնակվեր այնտեղ: Երկրային Իր գահը, որ պարզ մսուրն էր, Գողգոթայի բարձունքին փոխվեց խաչով, եւ հարության վերստին ծնվելով՝ որպես նոր կյանքի սկիզբ, հարության խաղաղությունը թողեց մեզ. խաղաղություն, ուր չկան ցավ եւ հեծություն:

Աշխարհում խաղաղություն չտիրեց սակայն: Պատերազմները չդադարեցին...

Այսօր էլ սպանում են, եւ սպանվում՝ վասն Քրիստոսի: Աստվածաստեղծ աշխարհը շարունակում է փոթորկվել, դեռ ընդդիմանում է Սուրբ Ծննդյան ավետիսով քարոզվող խաղաղությանը: Նվազում է փառաբանությունը Տիրոջ, պակասում են այն ընկալելու պատրաստակամությունն ու ցանկությունը:

Հապա մարգարեն եւ իր խոսքը: Ո՞ր է խաղաղությունը: Եղավ Ծնունդ, որ կյանք տվեց՝ կյանքեր խլելով, բայց եւ կյանքեր խլելով՝ կյանք պարգեւեց՝ հավիտենականության մեջ:

Այդ հավիտենականության մեջ Աստծու ներկայությունը վայելելու պարգեւն է այդքան բաղձալի խաղաղությունը: Այդժամ կգաղարեն պատերազմները, եւ կհանդարտվեն դրանք հրահրողներն ու սերմանողները, քանի որ հոգու խաղաղությամբ է վաստակվում միայն տեսանելի, նյութական, շոշափելի խաղաղությունը:

Հիսուս աշխարհ եկավ, որպեսզի լրացնի մարգարեությունները: «Իմ խաղաղությունն եմ թողնում ձեզ»,— ասաց Նա, երբ այլեւս իր աշակերտները չպիտի վայելեին Նրա երկրային ներկայությունը: Հիսուս մեզ է թողնում իր խաղաղությունը եւ այն պահելու ընտրությունը: Չի միջամտում մեր կյանքին, այլ թողնում է ազատ՝ իրազործելու աստվածային խաղաղության մեր ընկալումը: Կարող ենք մոգերի պես երկրպագել եւ մեր ընծաները տալ, կարող ենք Հերովդեսի պես մահ սփռել՝ անձնական «ես»-ը եւ փառքը փրկելու ահից: Կարող ենք սուր վերցնել եւ վնասել կամ ընտրել ունկն բուժել Հիսուսի անունով:

Անտարակույս, բոլորս էլ հավատում ենք, որ Նա է մեր Տերն ու Դատավորը, եւ մեր հավատքով վստահանում ենք, որ Նա է մեր Փրկիչը, սակայն ե՞րբ ենք լիովին կատարել Նրա կամքը, ե՞րբ ենք պահել Նրա պատվիրանները: «Մի՛ սպանիր»-ը... Սուր վերցնողը սրով կընկնի. զգուշացնում էր Հիսուս եւ նոր պատվիրան տալիս. սիրեցեք միմյանց: Սիրելը խաղաղություն է: Սերն է ծնում խաղաղությունը, եւ այդ սիրով է հաստատվում խաղաղությունը: Սիրելով չենք կարող ձեռք բարձրացնել եւ կտրել մեր նմանի կյանքի թելը: Սիրելով կհաստատվի խաղաղությունը երկրի վրա, կկորչի շարությունը, եւ կշատանա հաճությունը մարդկանց մեջ: Դյուրին չէ սիրել, դյուրին չէ մոռանալ անձնական «ես»-ը եւ նախեւառաջ մտածել մեր մերձավորի մասին, առավել եւս՝ սիրել թշնամուն: Բայց ունենք մեզ օրինակ՝ Քրիստոսին. Նա աշխարհ եկավ, դարձավ մեզնից մեկը եւ ապացուցեց, որ սիրո առաջ անհնարին բան չկա:

Ո՛վ հավատացյալներ, սիրով եւ հավատքով ենք եկել Նրա առջեւ երկրպագության, թե՛ Հերովդեսի պես ենք ներկայացել: Հոգով եւ ճշմարտությանմբ ենք գալիս երկրպագելու Նրան, Ով մեր կյանքի Փրկիչը եղավ, Ով ազատեց մեզ մահվան ճիրաններից: Փափագում ենք հովիվների եւ մոզերի պես գնալ, Նրան գտնել եւ Նրա կամքը կատարել:

Երանի թե մեզնից յուրաքանչյուրը հովիվների հավատքը եւ մոզերի գիտությունն ունենար. այն ժամանակ կնդրուկի եւ զմուռսի փոխարեն մեր սրտից պիտի ճշմարիտ աղոթք բարձրացնեինք առ Աստված, մեր երջանկությունը միայն մեզ չվերապահելով՝ նրանից պիտի բաժին հանեինք որբերի եւ սգավորների համար՝ արցունքը սրբելու եւ անոթիներին կերակրելու համար՝ որպես ճշմարիտ սիրո դրսեւորում: Նվիրվել, ընծայվել, պատարագվել, ահա՛ անկեղծ երկրպագությունը: Ահա խաղաղություն ծնեցնող զոհողությունները, որոնցով մեր հոգիներում ու մտքերում խաղաղությունը պիտի հաստատվի: Խաղաղություն ունենալու հնարավորությունը տրված է, եւ մենք ինքներս ենք ընտրում. ապրել սիրելով, թե՛ ապրել ապրելու համար:

Պարզամիտ հովիվների եւ իմաստուն մոզերի նման բացենք մեր սրտերը, ընծայենք մեր ամենաթանկագին ընծաները, զոհենք մեր եսասիրությունը: Երբեք հերովդեսներ, սուտ երկրպագողներ չլինենք, որ իրենց մարմինները խոնարհում են Նրա առջեւ, բայց սրտերը՝ ոչ, չլինի թե միայն շրթունքներով օրհնենք Փրկիչ Մանկանը եւ Փրկչի ծննդյան փոխարեն՝ մեր «ես»-ը փառաբանենք:

Արդ, ծնկելով Մանուկ Հիսուսի առջեւ, մեկ անգամ եւս երկրպագենք Ամենասուրբ Երրորդությանը՝ մեզ կրկին պարգեւված առիթի համար, որպեսզի մեր կյանքով վկայենք, որ խաղաղության կարելի է հասնել սիրո միջոցով, սիրո քարոզչությամբ եւ ձայնակցենք հրեշտակներին՝ ասելով. «Քրիստոս ծնաւ եւ հայտնեցաւ, Ձեզ եւ մեզ մեծ աւետիս»:

Սիրելիներ, ամենքս, Բեթղեհեմի աստղի լուսագծին հետեւելով, խաղաղության փնտրտուքով եկանք եկեղեցի, հաղորդվեցինք Քրիստոսին եւ Նրա Ծննդյան սուրբ խորհրդին, լուսավորվեցինք Սուրբ մատուցի բխող լույսով, եւ հիմա գնացեք, խնդրում եմ, տարածեք այդ լույսը եւ Ծննդյան ուրախ լուրը ձեր բարեկամներին, ազգականներին եւ յուրաքանչյուր մարդու, որին կհանդիպեք, եւ սիրո ու խաղաղության ավետիսը թող թեւածի հայոց եւ համայն աշխարհի վրա, այժմ եւ հավետ, ամեն:

